

ב"ה כסלו תשע"ט

ספר שמואל א'

ספר שופטים נחתם במלחמת אחים, וקודם לכן בסיפור פסל מיכה. ספר מלכים פותח בהמשכיות לבית דוד - בממלכת שלמה ומיד לאחר מכן - בבנייה של בית המקדש. כיצד הגענו מכאן לכאן? התשובה לכך נמצאת בספר שמואל, המספר כיצד נבנתה מלכות, נבואה שבה לשמי ישראל, ציבוריות, כהן החוזר ותופש מקום, משפט, סדר עולמי חדש, מוסר בין עמים ובין ממלכות, ומבין כל אלו הולכת ושורה השכינה בישראל.

פרקים ה' ו'

- את מה משרת הפירוט לקורות הארון בארץ פלשתים? יכלה הנבואה לקצר ולספר על כך שהיכה חללים רבים ובתגובה הם השיבוהו.
- נסה לזהות בפרקים אלו ובכלל - מהי תפישת האלוהות של הפלשתים? (דוגמא: בהיפוך מישראל - ברגעים קשים כמו בפרק ד', ט הם פונים לעצמם, ואילו לאחר הניצחון אל אלוהיהם ה', ב או שופטים ט"ז, כג-כד).
- מהו התהליך הרוחני העובר על הפלשתים – מאשדוד ועד עקרונ? מהי תפישתם בכל שלב?
- מה בין תפישת הסרנים לבין תפישת הכהנים והקוסמים? מה ניתן ללמוד מפער זה?
- מה הניע את הכהנים והקוסמים לרעיון המבחן ביחס להליכת הפרות הנושאות את הארון? האם היה להם ספק מה עומדות להיות תוצאותיו?
- **ובמדרש:** וישרנה הפרות... היו הופכות פניהם כלפי שיטה ואומרות שירה אי זו שירה. אמרו רבי מאיר אמר שירת הים אמרו. הדא היא דכתיב, במסילה אחת הלכו הלוך וגעה. וכתוב, (שם טו, א) אשירה לה' כי גאה גאה. ר' יוחנן אמר, (תהלים צח, א) שירו לה' שיר חדש. רבי שמעון בן לקיש אמר, (שם קה, א) הודו לה' קראו בשמו. רבי אלעזר אמר, (שם צט, א) ה' מלך ירגזו עמים. ורבנין אמרין, (שם צו, א) ה' מלך תגל הארץ" (**מדרש שמואל פרשה יב**). מה בין פשוטו של מקרא לבין מדרש החכמים?
- מדוע ה' מכה באנשי בית שמש?
- השווה בין תפישת הפלשתים את הארון לבין תפישת עם ישראל בשלבים השונים – החל מפרק ד' ועד פרק ו'.

פרק ז'

- מהו התהליך העובר על העם בפרק זה?
- מה בין המלחמה בפרק ד' לבין המלחמה כעת? התייחס לעמדת הרוחנית של העם ושל המנהיגים בשני האירועים.
- מדוע שלא יתפלל העם בעצמו? מה ניתן ללמוד מכך?

קרית הישיבה בית-אל

BET-EL YESHIVA CENTER

בית אל, שכונה ב', ד.ג. מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385 | דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il

Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

פרק ח'

- רקע להבנת הפרק: עיין בפרשת המלך בספר דברים י"ז ובמאמר מצורף.
- מה בין פרשת המלך בתורה, לבין יישומה בתקופת שמואל? עיין בטבלה המצורפת.
- מה הניע את זקני ישראל בפנייתם לבקש מלך?
- "וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו" (ו) - והרי הם אמרו "שימה לנו" (ולא "תנה לנו")? מה בין 'שימה' לבין 'תנה'?
- "ויאמר ה' אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך" - האם אין זו אנרכיה?
- ההסבר גם הוא קשה: "כי לא אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם". לכאורה זוהי סיבה שלא לשמוע בקול העם!
- מה בין שני התיאורים הבאים: "ויאמר ה' אל שמואל שמע בקול העם לכל אשר יאמרו אליך..." (ז), לבין "וימאנו העם לשמע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו" (יט)?
- **ובגמרא:** "תניא, רבי אליעזר אומר: זקנים שבדור - כהוגן שאלו, שנאמר (שמואל א' ח') תנה לנו מלך לשפטנו, אבל עמי הארץ שבהן קלקלו, שנאמר (שמואל א' ח') והיינו גם אנחנו ככל הגוים ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו" (סנהדרין כ', ע"ב). בעקבות הגמרא, חזור אל הפסוקים ושים לב באלו שתי אמירות מדובר? היכן נמצאים הזקנים בשעה שעמי הארצות משיבים לשמואל? מדוע הגמרא מייחסת לזקנים את הפסוק "תנה לנו מלך לשפטנו", שהרי זהו תיאור מנקודת מבט של שמואל, לא תיאור המציאות? יתירה מכך: משפט זה רע בעיני שמואל "וירע בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו", מדוע אם כן בחרה בו הגמרא כביטוי לכך שזוהי בקשה הגונה? מהי תגובת שמואל לטענת עמי הארצות? מהי התגובה של הקב"ה?
- האם הקב"ה רוצה מלך?

לימוד פורה ומשמח

שמעון.

....